

Záznam z 3. setkání PS pro čtenářskou gramotnost a k rozvoji potenciálu každého žáka

Datum a čas setkání: 14. 5. 2019, 16:00–18:00 hodin

Místo setkání: Městská knihovna Mnichovo Hradiště

Přítomní: 3 osoby (viz prezenční listina)

Program:

- 1) Přivítání
- 2) Shrnutí uskutečněných čtenářských akcí (čtenářská dílna a setkání knihovníků na Klášteře, povídání o knihách v MŠ Klášter)
- 3) Využití ICT v oblasti čtenářství + zapojení ICT odborníka
- 4) Čtenářství napříč předměty
- 5) Prezentace her pro rozvoj čten. gramotnosti + tipy na vhodné knihy, pomůcky či hry k zakoupení do MAPí knihovničky
- 6) Čtenářský inspiromat pro veřejnost?
- 7) Městská knihovna - příprava podzimní prezentace aktuálních knih pro děti a mládež určená pro učitele ČJ z ORP Mnichovo Hradiště
- 8) Plánování dalších možných akcí pro rozvoj čten. gramotnosti (např. www.kritickemysleni.cz, Daniela Krolupperová atd.)

Třetí setkání PS pro čtenářskou gramotnost se na pozvání Jany Jedličkové uskutečnilo v Městské knihovně Mnichova Hradiště. Účast byla bohužel nevyšší z důvodů nemocí a jiných pracovních aktivit. Nicméně i tak bylo setkání velmi přínosné a inspirativní, zejména díky návštěvě Jany Jedličkové a Heleny Kaluhové na veletrhu Svět knihy 2019, ze kterého si obě dámy přivezly spoustu materiálů, tipů a postřehů.

2) Shrnutí uskutečněných čtenářských akcí (čtenářská dílna a setkání knihovníků na Klášteře, povídání o knihách v MŠ Klášter)

- čtenářská dílna na Klášteře se setkala s velkým ohlasem místních dětí, jsme tedy rádi, že Helena Kaluhová vyjela se svou čten. dílnou i mimo Mnichovo Hradiště;

- následné setkání knihovníků bylo podnětné, navštívili jsme místní klášterskou knihovnu, knihovníci během společného sdílení hovořili o svých radostech i strastech, ze strany Jany Jedličkové padla nabídka pomoci;
- povídání o knihách v MŠ Klášter – mnichovohradištská knihovnice Kateřina Vítová nabídla možnost uskutečnit povídání o knihách v některé z mimohradištských MŠ – volba padla na MŠ Klášter, kde se povídání o knihách konalo po dva dny v obou odděleních; děti byly aktivně zapojené, zaujaté povídáním o knihách, knihovnách a skřítcích knihovničcích, pomáhaly knihovnicím správně pojmenovat a vybarvit pohádkové postavy a za svou spolupráci byly odměněny dětským časopisem;
- povídání o knihách v MŠ Jivina – kvůli nemoci lektorky bylo zrušeno, nový termín zatím stanoven nebyl.

3) Využití ICT v oblasti čtenářství + zapojení ICT odborníka

1. Kdy a jak využíváme klasický počítač, tablet, mobil, jaké aplikace případně v této oblasti známe?

Jaké jsou naše zkušenosti? Jaké jsou reakce žáků/děti při zapojování ICT? Které webové stránky využíváte? Co na internetu v oblasti čtenářství sledujete? Používáte čtečky? S jakými zkušenostmi?

K čemu v této oblasti vedete své žáky? Využíváte nějaké programy na PC?

- Helena Kaluhová uvedla, že je trochu proti využívání ICT ve školách (např. v mnoha případech se ve školách třeba v létě zatahly na celý den žaluzie, místnosti potemněly a děti jen pasivně sledovaly prezentace, v mnoha případech si musejí pak v temnu dělat i poznámky); zmínila svůj pocit z toho, že před pár lety byl obrovský boom používání ICT ve výuce, nyní registruje spíše odklon od využívání techniky

- ona sama uvedla, že využívá ICT (dataprojektor a plátno) např. při výuce hudební výchovy (např. Čiperkové: <https://www.ciperkove.cz/>) či v matematice (Matýskova matematika: <http://www.matyskova-matematika.cz/>); reakce dětí jsou pozitivní; problém je, že mají ve škole jen 2 interaktivní tabule (na té pak mnohdy může pracovat pouze jedno dítě)

- smysl ve využití ICT vidí od 3. třídy, když už mají nějaké programy; tablety ani mobily na prvním stupni nevyužívají (mobilní telefony jsou zakázány na 2. stupni i v jídelně); v jejich škole využívají ICT např. při výuce angličtiny; rodičům radí při procvičování např. matematiky vyhledávání přes Google (do zadání uvést např. cvičení z matematiky pro děti 2. třídy)

- Helena doporučuje inspirativní weby: <https://new.ctenarskekluby.cz/>; <https://dum.rvp.cz/index.html>
(digitální učební materiály)

- Jana se inspirovala sledováním webových stránek jiných knihoven

- čtečky ani jedna z dam nevyužívá („zabíjejí knihy“), nicméně uvádějí, že výhodou čteček je jejich prostorová nenáročnost, kterou je možné ocenit např. při dovolené (není třeba s sebou vozit x knih, všechny knihy lze nahrát do jedné čtečky), vhodné i pro důchodce (lze zvětšit písmo, posvítit si text); dle nich byl velký boom čteček, nyní registrují návrat ke klasickým papírovým knihám

- MěK má zažádáno o grant na audioknihy v podobě CD (pro důchodce, kteří už nevidí)

2. S čím bychom se naopak v této oblasti v souvislosti se čtenářstvím chtěli seznámit? Co nám zatím dělá problémy a rádi bychom je překonali? Jak se zapojování ICT daří? Proč ano, ne? V čem byste konkrétně potřebovali pomoc? Znáte někoho šikovného, kdo by mohl poskytnout informace a rady?

- Jana by uvítala tipy na aktivity, v nich by došlo k prolnutí ICT a knihy („na knihu si všichni musejí sáhnout!“), v MěK využívají pro tuto aktivitu „detektivní“ pozadí, děti coby detektivové hledají knihu v počítačovém katalogu, pak ji hledají v knihovně i v reálu; druhý stupeň je možné zaujmout též pomocí komiksů; uvítala by tedy někoho, kdo umí zapojit do práce ICT a knihy a zabaví i 2. stupeň (nicméně v této poznámce se objevila i skepse z toho, že druhostupňové paní učitelky z MH do knihovny se svými třídami beztak nechodí); uvítala by nějaké nápady, jak zaujmout druhostupňové třídy během návštěvy knihovny, pak by to třeba bylo pro učitele a žáky lákavé (zajímavé aktivity tohoto typu připravují v knihovnách v Brně a v Olomouci)

4) Čtenářství napříč předměty

Kde se u vás vyskytuje téma čtenářství mimo klasické čtení beletrie? Jak probíhá? Sdílejte své dobré i nedobré zkušenosti. Máte tipy na vhodné články či knihy, které vybízejí k otázkám?

- na prvním stupni ZŠ se téma čtenářství objevuje ve všech předmětech (v matematice, v prvouce...); děti však mají problémy s porozuměním textu – děti umějí mechanicky přečíst text, ale nerozumějí mu (Jana Jedličková zmiňovala článek, který na toto téma četla a v němž se podle slov autora zjistilo, že děti nerozumějí zadáním v chemii – aby se dětem pomohlo, šlo se na to přes kurzy vaření: děti zpočátku nerozuměly ani textovým receptům, neuměly z textu vytáhnout suroviny a uvařit, ale posléze se to naučily, pak si samy vyhledávaly recepty na internetu a vařily podle nich)

5) Prezentace her pro rozvoj čten. gramotnosti + tipy na vhodné knihy, pomůcky či hry k zakoupení do MAPí knihovničky

Dixit – hráči se ve hře stávají vypravěči a vymýšlejí vlastní příběhy; dochází k rozvoji fantazie, rozvoji komunikačních dovedností

Hádanky dráčka Fráčka – hra pro rozvoj slovní zásoby, logického myšlení a schopnosti soustředění zejména pro předškolní děti

- další hry viz foto

6) Čtenářský inspiromat?

- na začátku května proběhl matematický inspiromat, ve stejném duchu by se na podzim 2019 mohl uskutečnit i čtenářský inspiromat s nabídkou knih, her i pomůcek pro rozvoj čtenářské gramotnosti

7) Městská knihovna - příprava podzimní prezentace aktuálních knih pro děti a mládež určená pro učitele ČJ z ORP Mnichovo Hradiště

- pracovnice MěK již dříve nabízely tuto prezentaci učitelkám z Mnichova Hradiště, ale bez odezvy, rády by to zkusily přes MAP; často k nim chodí děti se seznamy povinné četby, kdy je výběr knih mnohdy zastaralý a vůbec nereflektuje současnou literaturu; mnohdy má všech zhruba 25 dětí z jedné třídy povinnost sehnat si jednu konkrétní knihu od daného autora, v knihovně však pak narážejí na problém, že v jejich fondu je jeden, max. dva výtisky (proč tedy např. nečíst od jednoho autora různé knihy?); např. v ZŠ Bakov mají děti na prvním stupni od druhé třídy čtenářský deník, do kterého si mohou děti zapisovat knihy dle vlastního výběru

- ideální den: ÚTERÝ, někdy na konci září či na začátku října; délka trvání: 2 hodiny (1. hodina pro první stupeň, 2. hodina pro druhý stupeň)

- nepřítomná Iva Štrojsová nápad MěK oceňuje, sama při výuce malých dětí sahá po knihách z Baobabu - nových titulech, při společné četbě do tříd též zadává novou literaturu, aby se nečetla jen dětská klasika; připravila by tedy seznam toho, co svým žákům nabízí + by přinesla na ukázkou knihy, které třeba v dětském oddělení v MH nejsou, ale sama s nimi má z domova či ze školy dobrou zkušenost; plus by vyzvala ty, kteří by se na akci chystali, aby si své tipy pro ostatní přinesli/připravili také (pracovnice MěK by uvítaly, kdyby paní učitelky češtiny z obou stupňů, pokud budou mít zájem, daly knihovnicím seznam povinné četby, který dávají žákům - ony by tomu přizpůsobily nákup literatury. Popřípadě, pokud by se mohly seznámit s učebním plánem, mohou s ním pracovat dlouhodobě při výběru nových knih a mohly by tomu přizpůsobit svůj rozpočet)

8) Plánování dalších možných akcí pro rozvoj čten. gramotnosti (např. www.kritickemysleni.cz, Daniela Krolupperová atd.) + tipy účastníků

- Helena Kaluhová by ráda viděla práci s knihou v hodině Mgr. Ivy Průškové (ZŠ Studenská) či Ivy Kyselové (ZŠ Studenská) – o obou ví, že svou práci dělají skvěle; ráda by viděla jejich dílnu naživo i s dětmi

- pozvat do MH Danielu Krolupperovou (Markéta Tomášová je s ní v emailovém spojení, má se ozvat v září); Martinu Drijverovou (zkusila by domluvit Jana Kostková?); Ivonu Březinovou – všechno spisovatelky knih pro děti
- pozvat Kláru Smolíkovou (<http://klarasmolikova.cz/>) – je schopná udělat v jeden den dopoledne např. dvě akce pro děti, odpoledne s ní pak domluvit akci pro učitele a knihovníky
- pozvat nakladatelství Thovt (<https://www.thovtknihy.net/>) – hezky pracují s dětmi i knihami; školení pro učitele, rodiče a děti od Celé Česko čte dětem (<https://celeceskoctedetem.cz/>)
- MěK chce pozvat na podzim 2019 Listování pro děti ze základních škol (má na starost Kateřina Vítová); pro jaro 2020 pak uvažují o Jiřím Walkeru Procházkovi a jeho komiksovém workshopu pro děti z 2. stupně (<http://www.jwp-prochazka.cz/>)
- tipy Jany Jedličkové: 1. Seminář pro knihovníky a učitele o dětském čtenářství a dyslexii; 2. Seminář akreditovaný MŠMT pro pedagogy Pohádky pro společné čtení (www.spolecnecteni.com); 3. Proč obrazy nepotřebují názvy: Jiří Franta, Ondřej Horák (nakladatel: Labyrint 2014; *Magnesia Litera* 2015, *Zlatá stuha* 2015; Ondřej Horák dělá i workshopy pro děti, prý velmi zajímavé); 4. Pozvat Olgu Černou – autorku dětských knih a knížky Čtení není žádná nuda
- nepřítomná Iva Štrojsová předem doporučovala k tomuto bodu seminář k rozvoji čtenářství (čtenářské gramotnosti) např. v přírodovědné oblasti (viz nabídky www.kritickemysleni.cz) – z nabídky kurzů této organizace nás zaujala Dílna psaní pro 1. stupeň, Dílna čtení pro pokročilé, Čteme s porozuměním každý den, Nebojme se poezie! (pro učitele 1. stupně ZŠ), Rozvíjíme čtenářskou gramotnost s naučným textem

Další setkání PS: na podzim 2019, bude domluveno prostřednictvím emailu

Záznam vypracovala: Markéta Tomášová

